

Aleg. 71.

S p r a w o z d a n i e

komisji kultury krajowej o przedłożeniu rządowem, obejmującym ustawę o niektórych środkach ku podniesieniu rybactwa w wodach śródkrajowych.

Wysoki Sejmie!

Dnia 6. października r. z. uchwalił Wysoki Sejm ustawę „o niektórych środkach ku podniesieniu rybołówstwa na wodach wewnątrz kraju“. Pismem jednak z 12. maja r. b. zawiadomiło c. k. Namiestnictwo Wydział krajowy, iż ustawie sankcyi odmówioną została. Natomiast pismem z 25. sierpnia udzielił Wysoki Rząd przedłożenie rządowe Wydziałowi krajowemu, obejmujące projekt do ustawy podobny z niektórymi zmianami do ustawy uchwalonej przez Sejm w roku zeszłym, który jest przedmiotem niniejszego sprawozdania.

W wyżwspomnianem piśmie c. k. Namiestnictwa z 12. maja podane są przyczyny odmowy sankcyi dla uchwały sejmowej, ma ona zdaniem Rządu, zawierać „szereg postanowień zmieniających przedłożenie rządowe z 19. czerwca 1880 a kolidujących z ustawami obowiązującymi“, mianowicie z ustawą wodną.

W szczególności zdaniem Rządu §. 8 uchwały zakazuje bezwzględnie zastawianie rzek i koliduje z §. 19. państwowej ustawy wodnej z r. 1869 względnie z §. 39 ustawy wodnej galic. z r. 1875.

Nasuwa się tu przypuszczenie, że Ministerstwo rolnictwa rozporządza wadliwym tłómaczeniem uchwały sejmowej, §. 19 bowiem ustawy wodnej orzeka, że nie mogą użytkujący rybołówstwem zaprzeczyć innym użytków wody, a zatem zastawienia wody w celu zużytkowania wody n. p. jako siły dla przemysłowego zakładu, § 8 zaś uchwały sejmowej zakazuje zastawiania wody przyrządami rybackimi, które wymienia najwyraźniej.

Podobnie §. 10 uchwały sejmowej (zakazuje zanieczyszczanie wód dla ryb szkodliwe i także koliduje z ustawą wodną).

Co do §§. 5 i 11 uchwały sejmowej nasuwają się JE. p. Ministrowi rolnictwa wątpliwości co do wykonalności rozporządzeń, które zawierają.

I tak „postanowienie §. 5, zawierające zakaz łowienia ryb niedosięgających ustanowionej miary „i wagi, ma w projekcie przez Sejm uchwalonym na oku ryby niedorosłe, a przecież pojęcie ryb „niedorosłych różni się od pojęcia ryb niedosięgających pewnej miary i wagi, granicy jednak roz-
„woju ryb niedorosłych nie oznacza bliżej uchwalony projekt, który to brak bliższego określenia od-
„nosi się także do zakazu sprzedawania i przesyłania ryb niedorosłych“.

Należy uważać za rzecz szczęśliwą, że Ministerstwo rolnictwa w przedłożeniu nie dało wyrazu zapatrywaniu o różnicy pojęć ryb niedorosłych, i ryb nie mających miary i wagi, gdyż według nowego przedłożenia (§. 12) zupełnie jak według uchwały sejmowej, polityczna władza krajowa postanawia w tym względzie przepisy.

Dalej, zdaniem c. k. Ministerstwa „§. 11 projektu rozciąga zakaz także do kupowania i przesyłania ryb niedorosłych, nasuwa się tu wątpliwość, czy można wymagać także od kupujących tej „dokładnej wiadomości szczegółowych przepisów co do dozwolonej miary i wagi poszczególnych gatunków ryb, jaką mieć mogą i powinni osoby trudniące się rybołówstwem i handlem ryb, dalej „czy kontrola, jaką musianoby zaprowadzić dla zapobieżenia wysyłkom ryb niedorosłych nie spowodowałaby utrudnień ruchu handlowego, nie będących w stosunku z pożytkiem, jaki dla chowu ryb „osiągnąć się da z użycia takich środków“.

Tym ostatnim uwagom nie może komisya kultury nie przyznać słuszności.

Tyle o powodach odmowy sankcyi uchwałe sejmowej z 6. października.

Przedłożenie rządowe, o którym mowa, różni się od poprzedniego z r. 1880 w tem tylko, że w myśl uchwały sejmowej z 6. października wypuszczone są postanowienia §§. 11 i 15 (o wydawaniu kartek rybackich) dawnego projektu rządowego a natomiast uzupełniono §. 8 dawnego projektu zakazem używania przy łowieniu ryb przyrządów tamujących lub zbyt utrudniających posuwanie się ryb wędrujących. Wreszcie osobnym paragrafem zastrzeżono uprawnionym do rybołówstwa udział przy rozprawach urzędowych z powodu ubiegania się innych osób o koncesyę do użycia wód płynących na zasadzie ustawy wodnej lub przemysłowej.

Komisya wyraża nadzieję, że w rozporządzeniach politycznej władzy krajowej, zapowiedzianych §. 8 nowego przedłożenia, nie będzie pominięty zakaz moczenia lnu i konopi w wodach rybnych lub zarybić się mających, tak u nas rozpowszechnionego, a tak dla hodowli ryb szkodliwego, i że tym sposobem wypełni się choć w części luka powstała przez zupełne wypuszczenie w przedłożeniu zakazów w §. 10 uchwały sejmowej zawartych.

Nakoniec należy wziąć z zadowoleniem do wiadomości, że p. Minister rolnictwa reskryptem z dnia 7. lipca r. b. zawiadamia, że prace przygotowawcze do państwowej ustawy rybackiej na mocy której będą mogły być przedłożone zupełne ustawy rybackie krajowe, są wykończone, a odpowiada to myśli rezolucyi w przeszłym roku przez Sejm uchwalonej.

Przedłożenie rządowe jest więc projektem do ustawy prowizorycznej. Postanowienia jej dają jednak pewną opiekę rybołówstwu, na którą kraj czeka od lat kilku, i która jest niezbędną dla naszego w kolebce jeszcze będącego rybołówstwa.

Komisya zaś uprasza, by Wysoki Sejm zechciał uchwalić załączony projekt do ustawy, który z małemi tylko zmianami stylistycznymi jest przedłożeniem rządowem.

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączoną ustawę: .|

Przewodniczący
J. Czartoryski.

Sprawozdawca
Sanguszko.

U S T A W A

z dnia ..... o niektórych środkach ku podniesieniu
rybactwa na wodach śródkrajowych.

Za zgodą Sejmu Megó Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, jak następuje:

§. 1.

Polityczna władza krajowa oznaczy i ogłosi czasy ochrony dla cenniejszych gatunków ryb, żyjących w wodach krajowych, uwzględniając pory ich tarła.

§. 2.

Ktokolwiek w czasie ochronnym pewnego gatunku ryb złowi rybę żywą tego gatunku, powinien ją zaraz z należytą ostrożnością wpuścić napowrót do wody.

§. 3.

Polityczna władza krajowa może dla pewnych wód, uwzględniając porę tarła cenniejszych gatunków ryb w tych wodach przeważnie się znajdujących lub odchować się mających, ustanowić pory, w których łowienie ryb w tych wodach zupełnie zaniechane być ma, — o ile wobec mieszanego zarybienia można ustanowić takie pory, by znacznego nszczuplenia w rybołówstwie przez wynikłe ztąd wykluczenie łowienia ryb nietrących się.

§. 4.

W porach ustanowionych i ogłoszonych w myśl §. 3 nie wolno ryb łowić w dotyczącej wodzie. Mianowicie nie wolno w niej zastawiać sieci, węcierzy, las, pastek, skrzyń i tym podobnych przyrządów do łowienia, a już przedtem zastawione, należy przed rozpoczęciem się czasu zakazu uprzątnąć lub do połowu ryb niezdatnymi uczynić.

§. 5.

Polityczna władza powiatowa może uprawnionym do rybołówstwa, lub za ich zgodą także innym osobom, dozwolić wyjątków od zakazów §§. 2 i 4 w celach sztucznego chowu ryb lub umiejętnych badań.

Również może polityczna władza powiatowa, w celu odłowienia ryb drapieżnych, o tyle zezwolić na wyjątki od zakazu §. 4., o ile władza krajowa ustanawiając czas zakazu, sobie nie zastrzeże udzielania takich pozwoleń.

We wszystkich takich przypadkach polityczna władza powiatowa ma wydawać osobne certyfikaty, opiewające na imię z oznaczeniem wody i innych istotnych okoliczności zezwolenia.

Certyfikaty należy publicznym organom bezpieczeństwa tudzież organom straży do nadzorowania rybnych wód ustanowionym, na ich żądanie bez oporu okazywać.

§. 6.

Nie wolno do połowu ryb używać dynamitu i innych eksplodujących materyałów, oraz takich środków, które na pewnym obszarze ryby odurzają lub zabijają, jak n. p. rybiej trutki, wroniego oka, wapna lub odwarów roślin.

W przypadkach wykazanej potrzeby może polityczna władza krajowa dozwolić użycia materyałów eksplodujących.

§. 7.

Nie wolno na przepustach jazów i szluz zawieszać wężycerzy, plecionek i innych przyrządów do samolowu ryb.

§. 8.

Dalsze zakazy co do pewnych sposobów, środków lub przyrządów rybołówczych w ogóle, dla stanu rybnego szkodliwych, może polityczna władza krajowa wydać dla poszczególnych wód lub dorzeczy, zarazem też w szczególności ustanowić, w jakich granicach należy zastawiać przyrządy rybołówcze, ażeby celem utrzymania gatunku ryby, przeciągu ryb nie tamować zupełnie lub nie utrudniać zbyt.

Jeżeliby jednak w wykonaniu tych postanowień miał być wydany zakaz używania nadal sieci dotychczasowych, to należy dla dalszego używania takich dotąd używanych sieci pozostawić odpowiedni najmniej dwuletni przeciąg czasu.

§. 9.

Dla wód, które sięgając poza obręb terytoryalny podległy niniejszej ustawie, wskazują potrzebę lub stosowność zgodnego postępowania z innemi krajami lub władzami państwowemi, wyda Minister rolnictwa postanowienia, względnie zakazy w §§. 1, 3, i 8 wspomniane.

§. 10.

Przybory rybackie, pod nieobecność rybaka zostawione do połowu ryb, winny być zaopatrzone znakiem, urzędowi gminy nadbrzeżnej do wiadomości podanym, po którym można poznać do kogo należą.

§. 11.

Postanowienia §§. 1—10 nie dotyczą stawów i innych zbiorników wody w celu chowu ryb założonych bez różnicy, czy one łączą się lub nie z wodą bieżącą.

§. 12.

Polityczna władza krajowa postanowi i ogłosi, — których gatunków ryb, celem utrzymania odpowiedniego zarybienia, nie wolno poniżej pewnej miary lub w pewnych czasach ani sprzedawać ani w domach gościnnych podawać.

§. 13.

Polityczne władze powiatowe zarządzają co należy, ażeby przy użytkowaniach wód, które wedle ustaw regulujących prawo wodne, nie wymagają pozwolenia władzy, zapobiedz o ile można szkodom w rybołówstwie.

Zarządzenia te poczynione będą przy wydaniu przepisów policyjnych, przewidzianych w wyż wspomnianych ustawach o powszechnem uregulowaniu wykonywania takich użytków wodnych z urzędu, zresztą zaś na żądanie uprawnionego do rybołówstwa, i należy przy tem baczyć szczególnie na uchylenie szkodliwych niepokojów tarlisk.

§. 14.

W razie urządzenia zakładów przemysłowych lub innych, które wymagają użytkowania wody, a do których według ustaw regulujących prawo wodne, tudzież obowiązujących ustaw przemysłowych i innych, potrzeba pozwolenia władzy, należy do rozpraw dotyczących zawsze wzywać także interesowanych w tem uprawnionych do rybołówstwa i uzasadnione ich zarzuty odpowiednio uwzględnić.

§. 15.

Przekroczenia tej ustawy i wydanych na jej mocy przepisów, o ile nie podpadają powszechnej ustawie karnej, będą władze polityczne karały grzywną od pięciu do pięćdziesięciu złotych, która to grzywna w razie ponownego przekroczenia jak i wówczas, jeśli zarybieniu znaczną wyrządzono szkodę, może być podwyższoną do stu złotych.

Gdy uznany za winnego nie jest w stanie grzywny uiścić, to należy ją zamienić na karę aresztu, a w takim razie pięć złotych liczy się za jeden dzień aresztu.

W razie przekroczenia postanowień §§. 2., 4., 6. i 7., tudzież zakazów wydanych na mocy §§. 8. i 12., należy zarazem orzec konfiskatę ryb wbrew przepisowi złowionych, oraz narzędzi rybackich bezprawnie użytych. Grzywny oraz kwoty otrzymane ze sprzedaży zabranych przybórów rybackich i ryb, wpływają do osobnego funduszu ku podniesieniu rybactwa, którym zarządza Wydział krajowy.

Zabrane przybory rybackie rodzajów niedozwolonych należy przed sprzedaniem uczynić niezdatnymi do dalszego użytku w formie zakazanej.

§. 16.

Przełożeni gmin i przełożeni obszarów dworskich, c. k. żandarmerya i organa policyi wodnej są obowiązani czuwać nad przestrzeganiem przepisów tej ustawy i dostrzeżone przekroczenia podawać do wiadomości władzy politycznej.

Ten sam obowiązek ciąży w szczególności także na organach policyi targowej względem zakazów na mocy §. 12 wydanych.

§. 17.

Uprawnionym do rybołówstwa osobom i gminom wolno swoim, dla ochrony innych interesów, mianowicie dla ochrony kultury polowej lub leśnej włącznie z polowaniem już ustanowionym organom straży, powierzać także nadzorowanie i ochronę rybactwa i w tym celu zarządzić odebranie od nich przysięgi przez polityczną władzę powiatową według rotę ustanowioną przez władzę krajową.

Wolno im także wyłącznie dla rybactwa ustanowić zaprzysiężone organa straży, jeżeli one posiadają warunki przepisane dla straży polowej.

Do ustanowionych w ten sposób organów nadzoru i ochrony rybactwa, stosują się przepisy obowiązujące w ogóle co do straży polowej, a co do ich urzędowego stanowiska, przepisy ustawy państwowej z dnia 16. czerwca 1872 Dz. pr. p. L. 84.

§. 18.

Organom do bezpośredniego nadzorowania rybactwa w myśl §§. 16. i 17. powołanym, służy w szczególności prawo i obowiązek:

- a) nadzorować rybne wody swojego okręgu służbowego, jazy, szluzu, tamy, komory na koła wodne itd., o ile te urządzenia dotyczą rybactwa;
- b) rewidować łodzie rybackie, sadze ryb i przybory rybackie;
- c) konfiskować ryby i przybory rybackie, jakoteż aresztować w myśl ustawy z d. 16. czerwca 1872 (Dz. pr. p. Nr. 84).

§. 19.

Polityczne władze powiatowe mają się o to starać, ażeby postanowienia §§. 2, 4, 6, 7, 10, i 15 tej ustawy, oraz przepisy wydane na mocy §§. 1, 3, 8, 12 i 13, przypominano w gminach nadbrzeżnych corocznie w czasie ku temu najstosowniejszym przez ogłoszenie tychże w sposób w miejscu używany.

§. 20.

Celem ustanowienia przepisów, które wydane być mają w wykonaniu §§. 1, 3, 8 i 12 tej ustawy, zasięgnie polityczna władza krajowa, względnie Minister rolnictwa (§. 9) zdania znawców i Wydziału krajowego.

Co do ograniczeń użytkowania wody, które polityczna władza powiatowa w myśl §. 13 zarządzi, ma również i ta władza wysłuchać wprzód zdania znawców.

§. 21.

Wykonanie tej ustawy poruczam Ministrowi rolnictwa i Ministrowi spraw wewnętrznych.

